

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Hazegoedweg (Roeselare, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018J190

Oktober 2018

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, , Aaron Willaert, Floortje Heirman

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksopdracht.....	9
1.2.1	Doelstelling.....	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	10
1.3	Werkwijze en strategie	11
1.3.1	Methode	11
1.3.2	Fysisch geografische situatie	11
1.3.3	Historische context en bekende archeologie.....	11
1.3.4	Archeologische indicatoren	11
1.3.5	Verstoringshistoriek.....	12
1.3.6	Introductie tot het projectgebied.....	13
1.3.6.1	Ruimtelijke situering.....	13
1.3.6.2	Geplande werken.....	14
1.4	Assessmentrapport.....	16
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie	16
1.4.1.1	Landschappelijke situering	17
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	21
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie	22
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	23
1.4.1.5	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	25
1.4.1.6	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	26
1.4.1.7	Overzicht van de gekende archeologische waarden binnen een straal van 2 km 29	
1.4.1.8	Huidige gebruik en verstoringen.....	31
1.5	Synthese	34
2	Bibliografie.....	35

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8	
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	14
Figuur 5: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	15
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	17
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 9: Hoogteverloop, W-O (Bron: Geopunt).	19
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	21
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	22
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).	23
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de bodemerosiekaart (Bron: Geopunt).....	24
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1777 (Bron: Geopunt).....	26
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1777, detail (Bron: Geopunt).	27
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, 1840 (Bron: Geopunt). 27	
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	28
Figuur 19: Projectgebied bij benadering weergegeven op de loopgravenkaart, december 1917 (Memory Maps - 10-20SE4-2A-171217-Roulers).....	28
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de gekende archeologische waarden (Bron: Geopunt).	30
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	31

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....	32
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	32
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	33
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	33

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....7

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....16

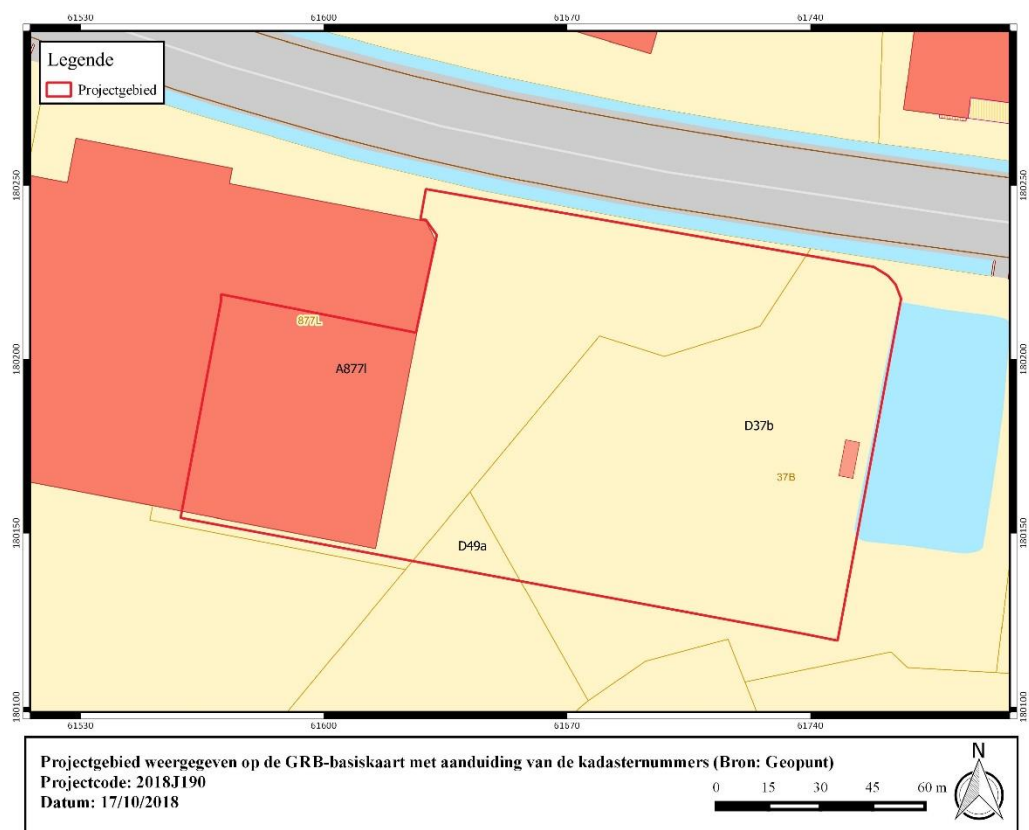
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

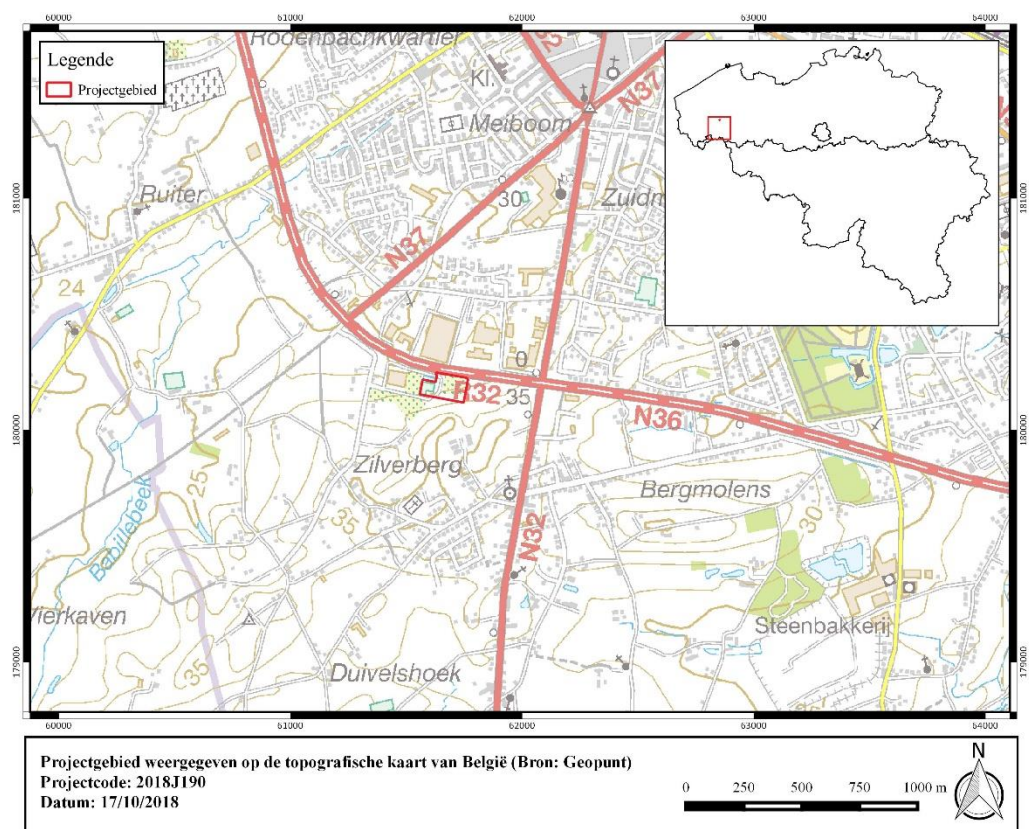
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Roeselare
	Deelgemeente	/
	Postcode	8800
	Adres	Hazegoedweg 8800 Roeselare
	Toponiem	Hazegoedweg
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 61558,7 Y _{min} = 180119,13 X _{max} = 61766,1 Y _{max} = 180248,97
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Roeselare, Afdeling 3, Sectie C, nr: 8771 (partim) Roeselare, Afdeling 7, Sectie D, nr's: 37b (partim), 49a (partim) Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Wouter Van Goidsenhoven (archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Aaron Willaert (historicus) Floortje Heirman (archeoloog)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	Niet van toepassing	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als agrarisch gebied. De initiatiefnemer wenst een terrein van 1,8 ha groot aan de Hazegoedweg in Roeselare te ontwikkelen. Hiervoor dienen zij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan te vragen en is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De geplande werken omvatten bodemingrepen. Het projectgebied bevindt zich niet in een gebied waar geen archeologische erfgoed te verwachten is, en valt evenmin volledig binnen het gabarit van de bestaande lijninfrastructuur, noch in een beschermde archeologische site of vastgestelde archeologische zone. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000 m² of meer beslaat .

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel onmogelijk voorafgaand aan het aanvragen van de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, gezien de aanwezigheid van een nog gedeeltelijk te slopen gebouw en het verwijderen van de verharding over het volledige terrein.

Daarom wordt geadviseerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Hazegoedweg Roeselare werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

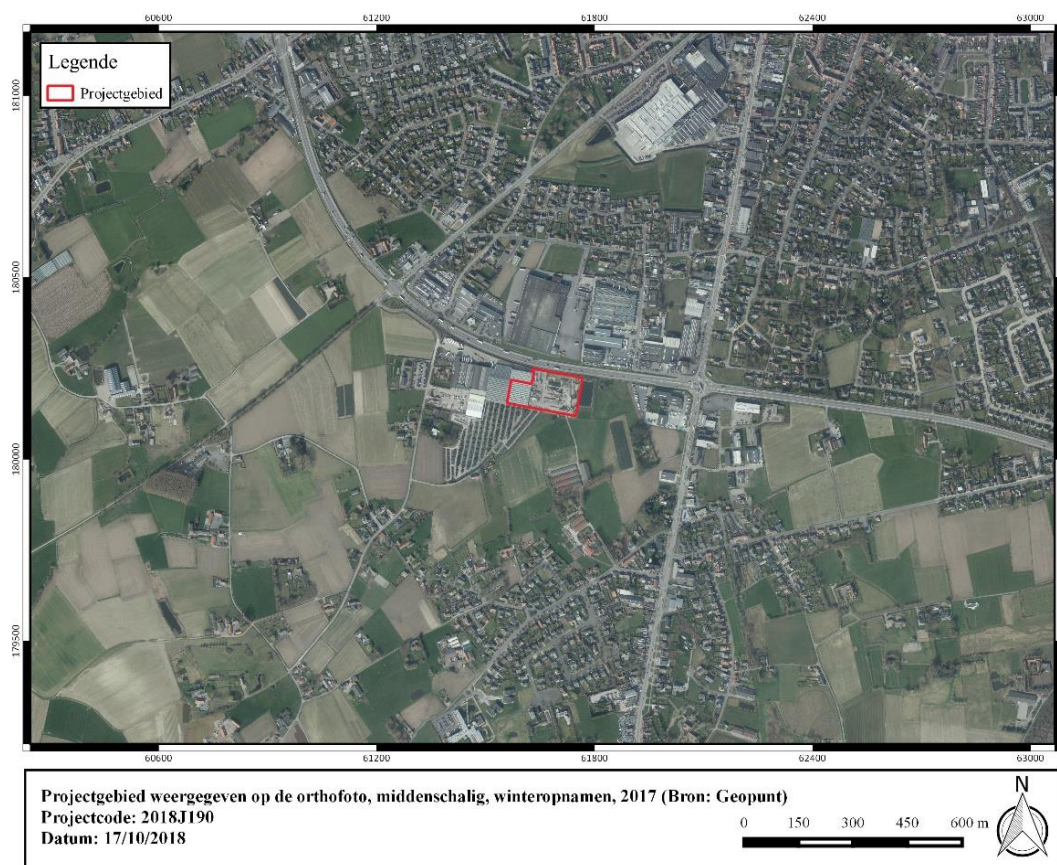
² <http://www.geopunt.be/>

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Roeselare, in de provincie West-Vlaanderen, ten zuiden van de R32 en ten oosten van de Hazegoedweg, op zo'n 2,9 km ten zuidwesten van de huidige stadskern. Het projectgebied beslaat een oppervlakte van 1,8 ha en omvat percelen 877l (partim) (afdeling 3, sectie C), 37b (partim) (afdeling 7, sectie D) en 49a (partim) (afdeling 7, sectie D). De noordelijke grens wordt bepaald door de R32. De oostelijke, zuidelijke en westelijke grens sluiten aan bij respectievelijk perceel 37b; 37b, 49a en 877l; en 877l. Op zo'n 1,1 km ten noorden van het plangebied situeert zich de Collievijverbeek, op 760 m in zuidoostelijke richting de Bergmolenbeek en op 880 m ten zuiden van het onderzoeksgebied de Aapbeek.

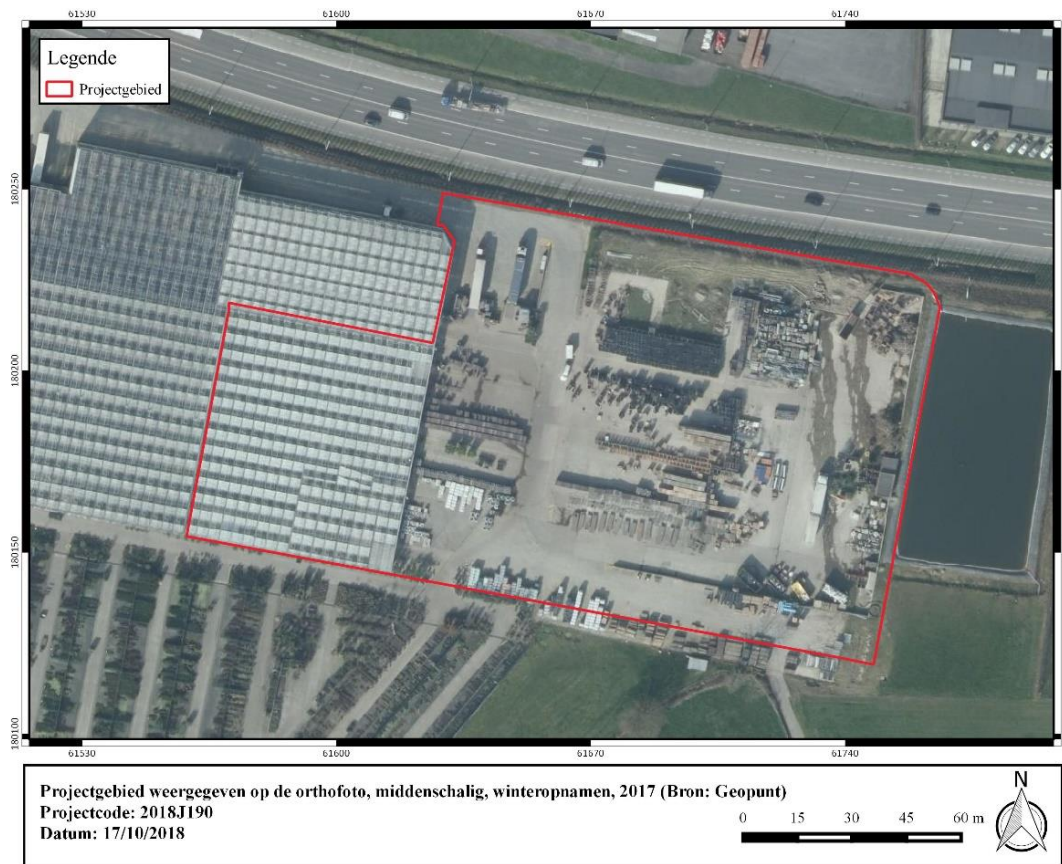

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 Bestaande toestand

Binnen de contouren van het plangebied is gedeeltelijk bebouwing aanwezig in de vorm van een serre. Deze bebouwing is te situeren in het westen van het projectgebied en zal gesloopt worden. Het volledige terrein bestaat uit verharding die tevens verwijderd zal worden. Er is geen onderkeldering aanwezig, noch is er een voorgaande sanering gebeurd.

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

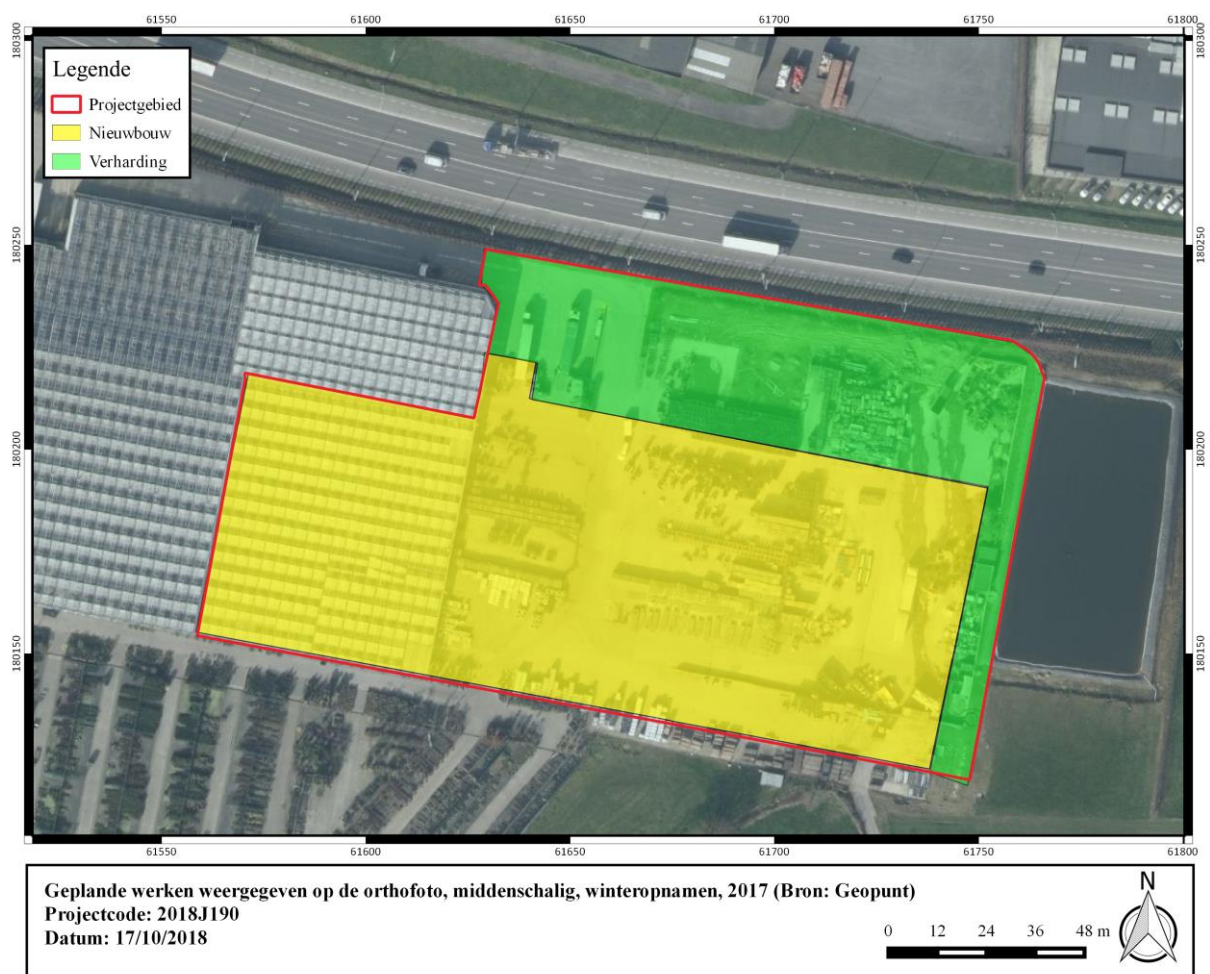
1.3.6.2.2 Ontworpen toestand

De opdrachtgever wenst een terrein van 1,8 ha aan de Hazegoedweg in Roeselare te ontwikkelen. De initiatiefnemer plant er de bouw van een loods. Hiervoor moet een deel van de bestaande serre en vervolgens de verharding gesloopt worden. Tevens zal de verharding van de huidige koer verwijderd worden.

Er worden kantoren logistiek, opslagzones, een overdekte binnenkoer, een loods, een waterput (12600 m³) en een parking voor tuinaanleggers aangelegd. Het gaat dus om een bodemingreep aan de contour en kolommen van de loods en een nieuwe verharding binnen en buiten. De totale oppervlakte van de omliggende verharding bedraagt 5321 m². Hiervoor wordt een verstoring van 0,5 m onder het maaiveld verwacht. De fundering bestaat uit kolommen met afmeting 1,20 m op 1 m en zal op een diepte van 1,50m onder het maaiveld aangelegd worden.

Binnen het onderzoeksgebied is een niveauverschil op te merken van 1,20 m. Dit wordt behouden voor de realisatie van laadkades.

Het lijkt geen twijfel dat alle geplande werken in het kader van de ontwikkeling en het met de bouwwerken gepaard gaande werfverkeer het potentieel archeologisch bodemarchief op het volledige plangebied zullen verstoren (**zie Bijlage – Geplande werken**).

Figuur 5: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

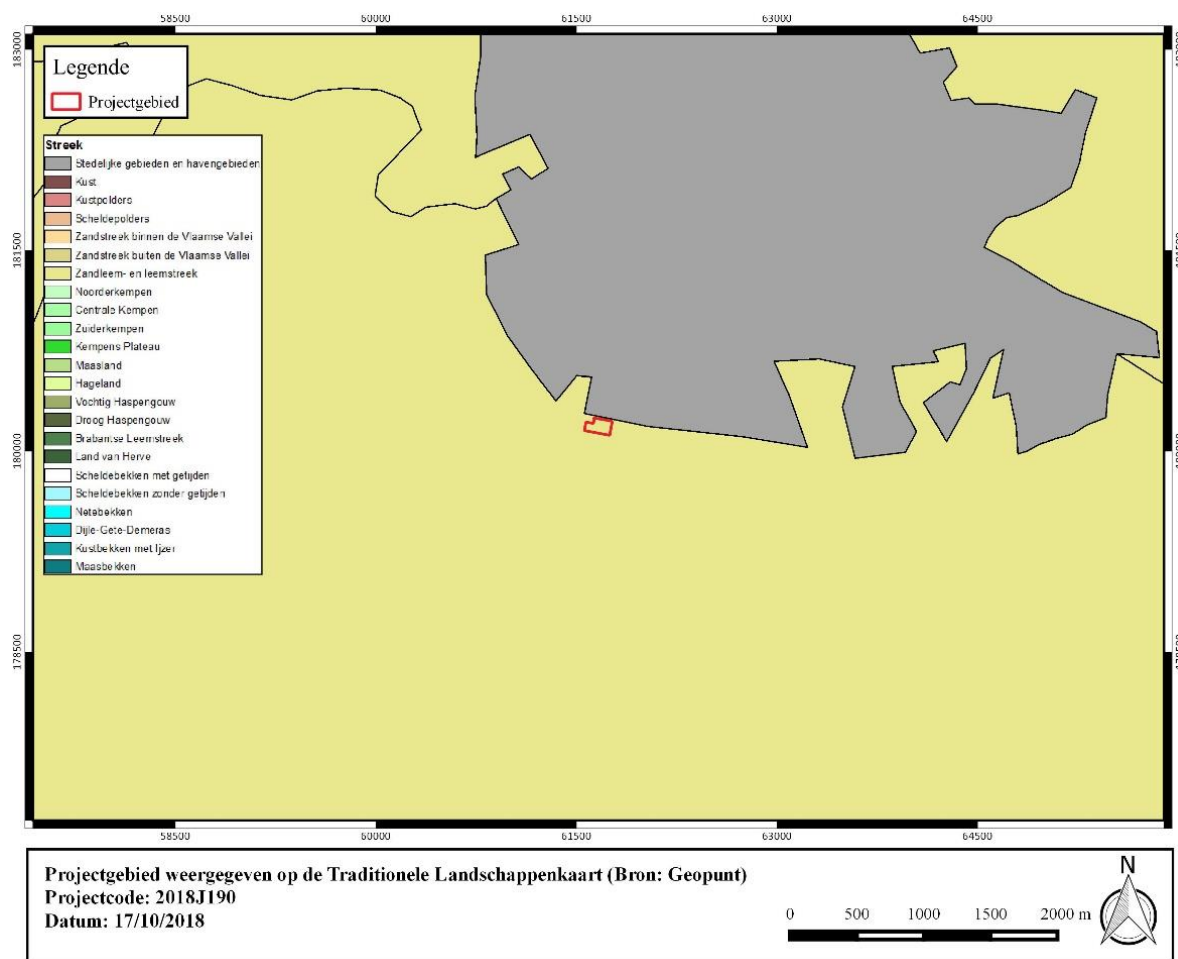
Bron	Informatie
Landschappelijke situering	Zandleem- en leemstreek
Tertiair	Lid van Kortemark (Fm. Tielt)
Quartair	Type 1: eolische afzetting/hellingsafzetting
Bodemtypes	Pdc en Pcc
Potentiële bodemerosie	Niet van toepassing
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	29-30,5 m TAW
Hydrografie	

1.4.1.1 Landschappelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in de zandleem- en leemstreek. Ten noorden van het plangebied stroomt de Collevijverbeek en de Babillebeek, ten zuiden van het onderzoeksgebied situeert zich de Bergmolenbeek en de Aapbeek. Het onderzoeksgebied is gelegen op een hogere positie in het landschap, nabij de Zilverberg.

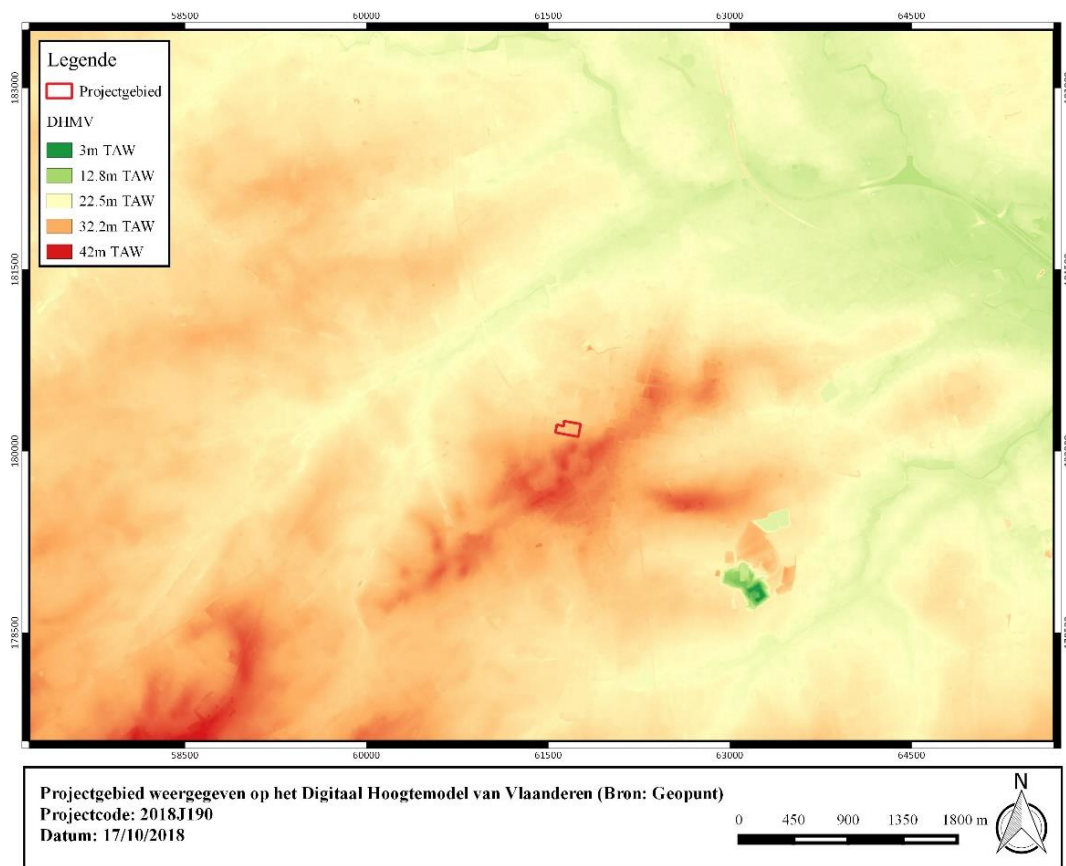
Het overgrote deel van het plangebied is gelegen op een hoogte van 29 – 30,5 m TAW. In het meest oostelijke deel is er een ophoging waar te nemen tot 31,5 m TAW. . In het noordwestelijk deel situeert zich een lagergelegen zone met hoogtes tot 28 m TAW. Het plangebied helt licht af in oostelijke richting

Hydrografisch is het plangebied gelegen in het Leiebekken, deelbekken Mandel. Er is geen info gekend over de potentiële bodemerrosie van het terrein. Ten opzichte van de percelen errond en hun landschappelijke ligging is dit vermoedelijk zeer laag te noemen.

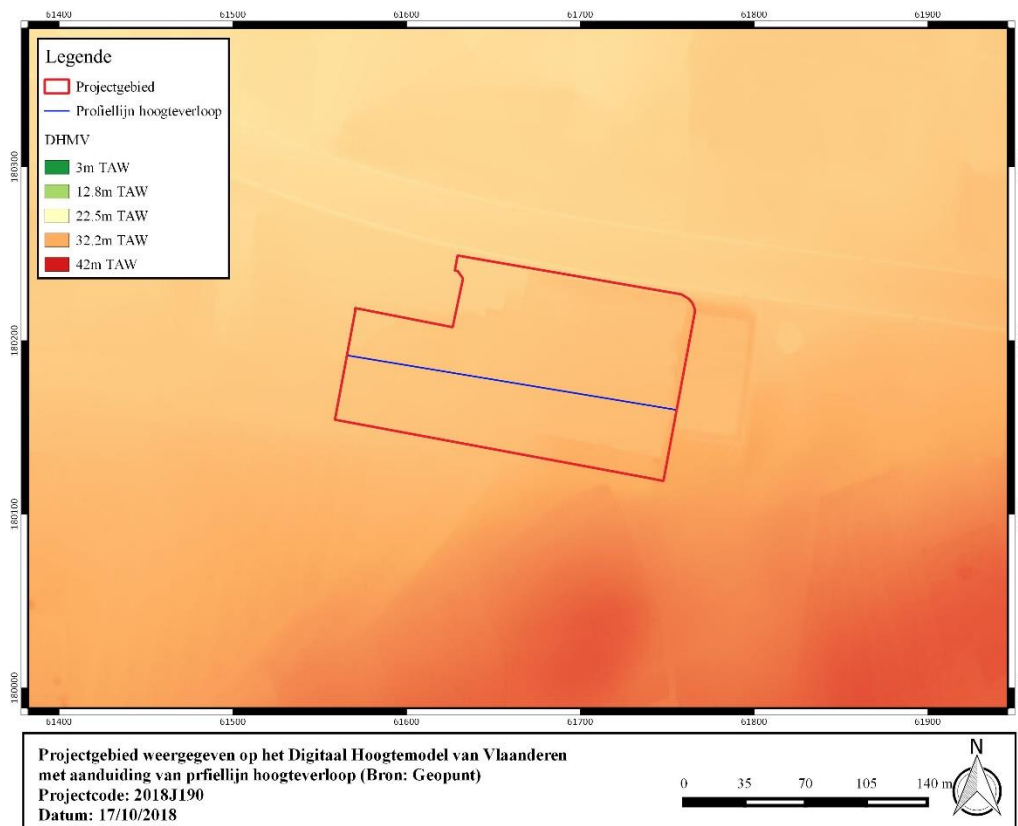

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

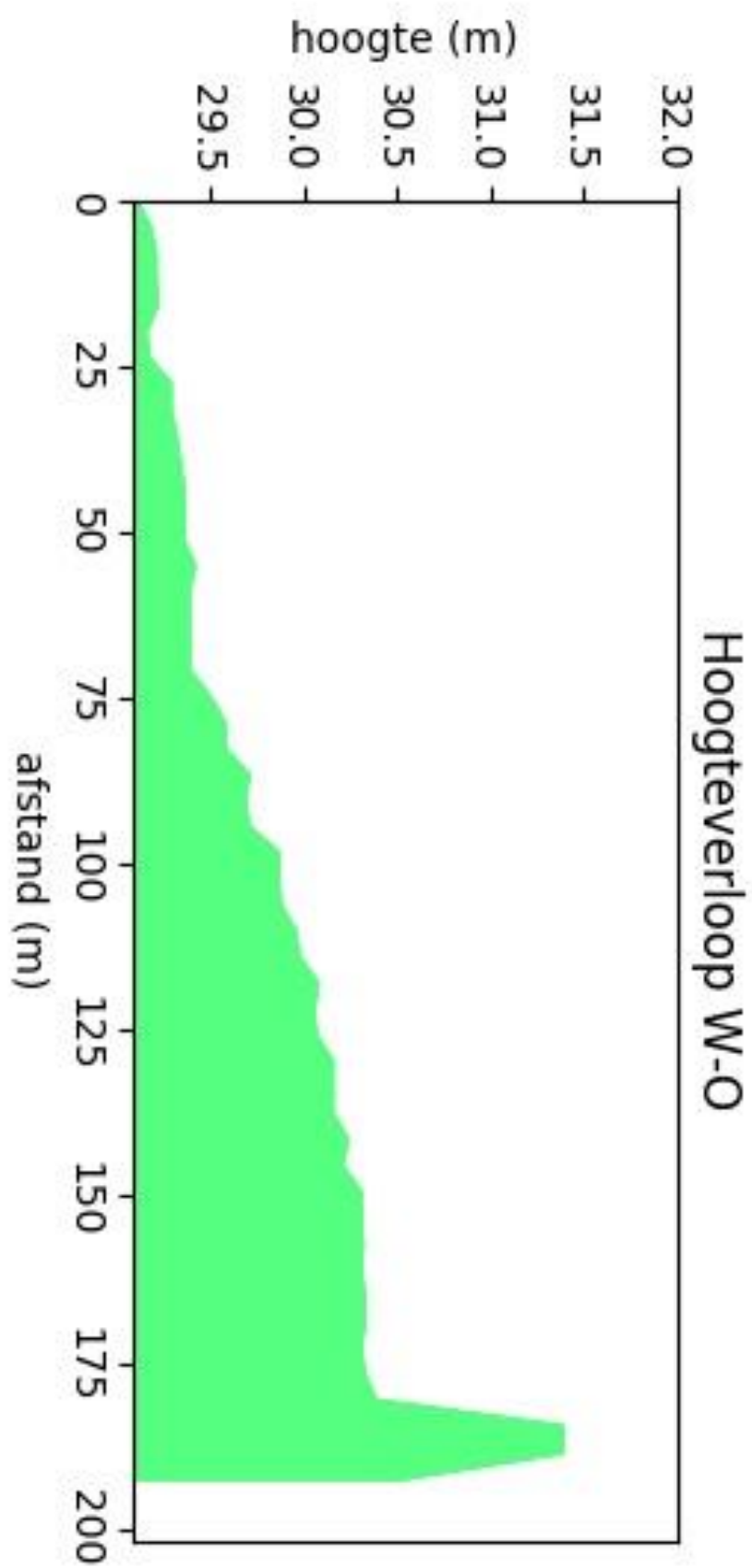

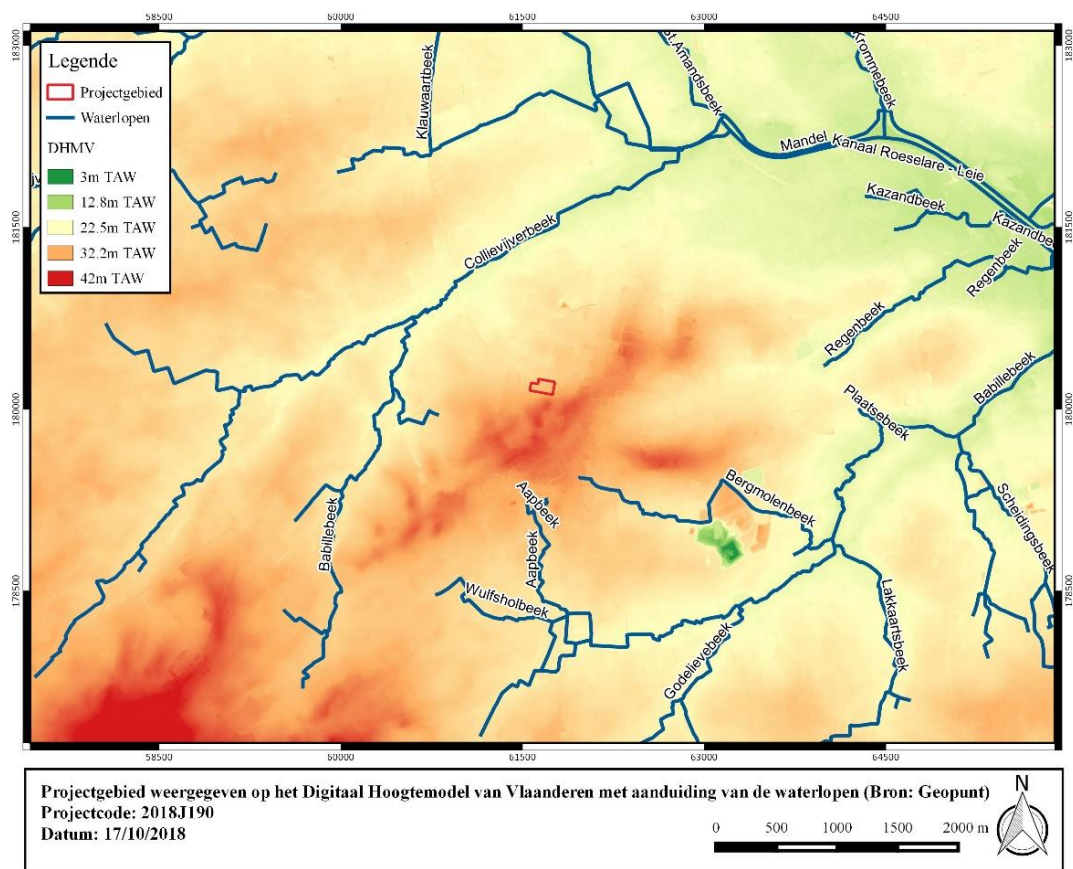
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

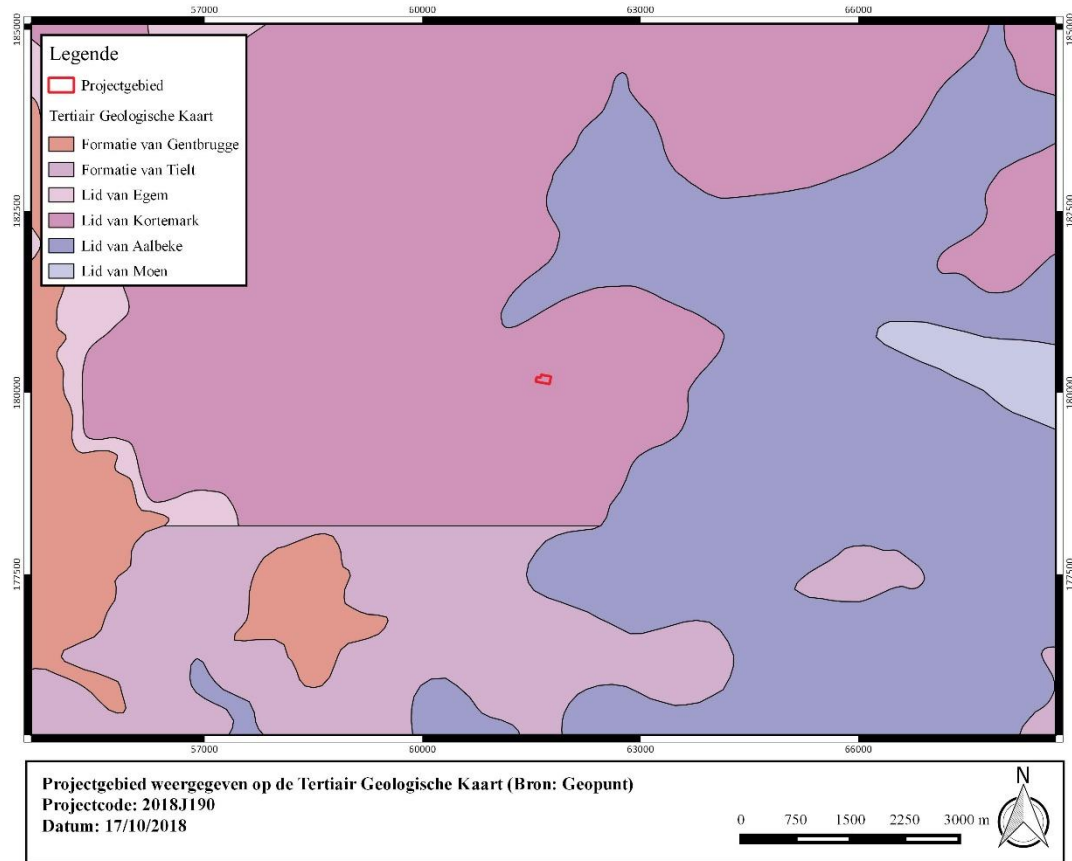
Figuur 9: Hoogteverloop, W-O (Bron: Geopunt).

Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Kortemark** (Formatie van Tielt). De Formatie van Tielt bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment. Het oudste lid is het **Lid van Kortemark** en bestaat uit horizontaal gelamineerd fijn zandig grof silt en kleiig-siltig zeer fijn zand. Het is afgezet in de overgangperiode tussen de buitenkust en de open shelf.

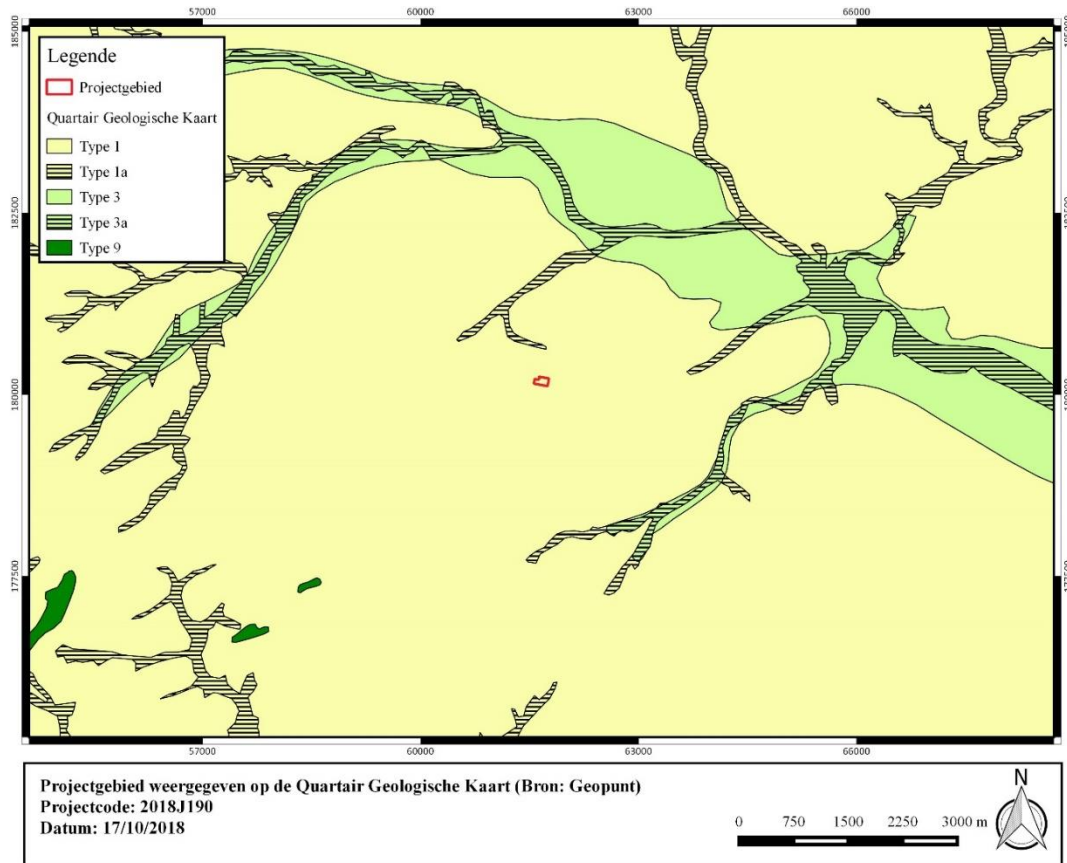

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

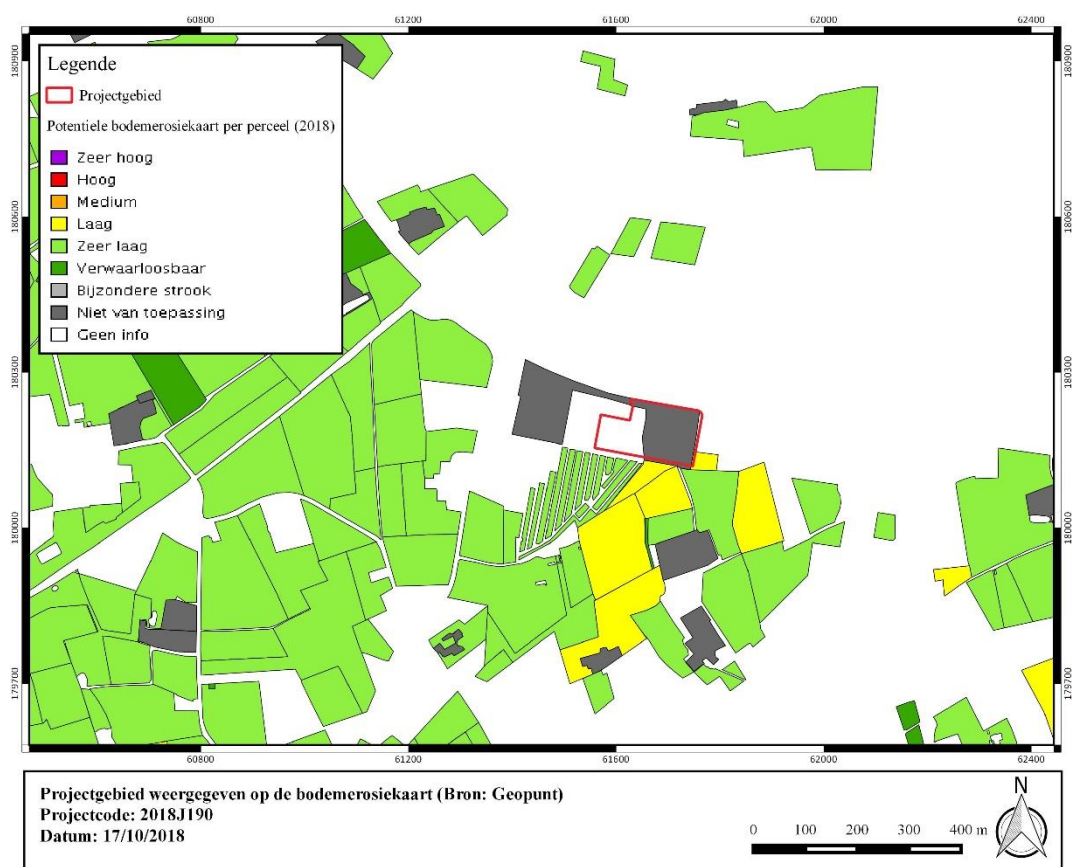

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

Het plangebied is gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de bodemerosiekaart (Bron: Geopunt).

Historische en archeologische voorkennis

1.4.1.5 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

De eerste vermelding van Roeselare dateert uit 822, in een oorkonde waarin Lodewijk De Vrome het gebied schenkt aan de Sint-Pietersbadij van Saint-Amand-les-Eaux in Noord-Frankrijk. Boudewijn III de Jongere geeft de stad in 957 het privilege tot het houden van een wekelijkse markt. In 1250 krijgt Roeselare de stadsrechten toebedeeld van Margaretha van Constantinopel. De heerlijkheid van Roeselare beslaat enerzijds het zogenaamde Roeselare-binnen en anderzijds het Roeselare-Buiten, waarvan het laatste is onderverdeeld in 23 heerlijkheden.

In de 14^e-15^e eeuw is Roeselare een centrum van weefnijverheid. Wegens een prijzenslag met concurrerende steden is er een recessie gedurende het eind van de 15 eeuw. In 1488 plunderen huurlingen van Maximiliaan van Oostenrijk de stad, waarbij onder meer de hal, het Belfort en de Sint-Michielskerk grotendeels worden verwoest. De gebouwen worden opnieuw opgericht met steun van de heer van Wijnendale.

In de 16^e eeuw is er een overgang van de laken- naar de linnennijverheid. Bij het uitbreken van de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) wijken veel wevers en intellectuelen uit naar Duitsland, Engeland en voornamelijk Nederland. De Oostenrijkse periode brengt relatieve rust en welvaart met zich mee. In 1751-1754 wordt de steenweg Brugge-Roeselare-Menen-Rijsel die samenvalt met de as Ieper-, Zuid-, en Noordstraat aangelegd. De Franse bezetting aan het eind van de 18^e eeuw drijft de linnenproductie de hoogte in. In de eerste helft van de 19^e eeuw heeft de linnennijverheid te lijden onder de concurrentie van het machinale weverijen uit Engeland, maar gedurende de tweede helft van de 19^e eeuw is er een heropleving o.m. door de aanleg van nieuwe infrastructuurwerken (spoorlijnen, kanaal Roeselare-Ooigem). Voorts is er de aangroei van scholen, medische en aanverwante instellingen.

Op 19 oktober 1914 wordt de oostelijke stadszijde verdedigd door de Fransen en woeden er gevechten langs het kanaal en in de Aardappelhoek. Ca. 150 gebouwen worden door de Duitsers in as gelegd. Na de inname door de Duitsers situeert Roeselare zich in het Duitse Etappengebied. De Flanderstellung loopt langsheen de westelijke stadsgrens. Roeselare wordt ingericht als een knooppunt van Duits militair transport. Tot juli 1917 bleven de verwoestingen nog relatief beperkt, daarna namen de Britse luchtbombardementen toe.

Het betoelagen van woningbouw na WO II stimuleert de bouw van sociale woonwijken rondom de stad, wat leidt tot een aanzienlijke stadsuitbreiding.³

³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Roeselare [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120731> (geraadpleegd op 9 juli 2018).

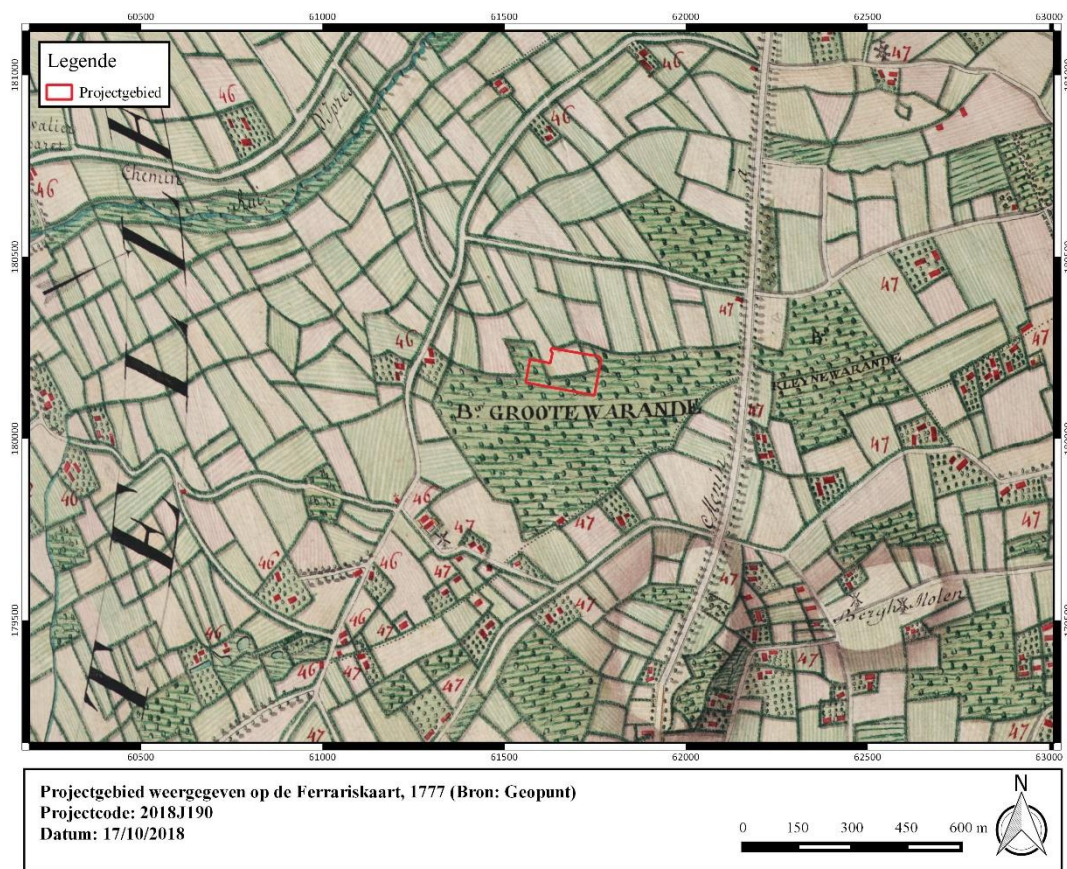
1.4.1.6 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

Het plangebied is op meerdere historische kaarten af te lezen. Hieronder worden zowel de Ferrariskaart (1777), als de Atlas der Buurtwegen (1840) en de Poppkaart (1842-1879) besproken.

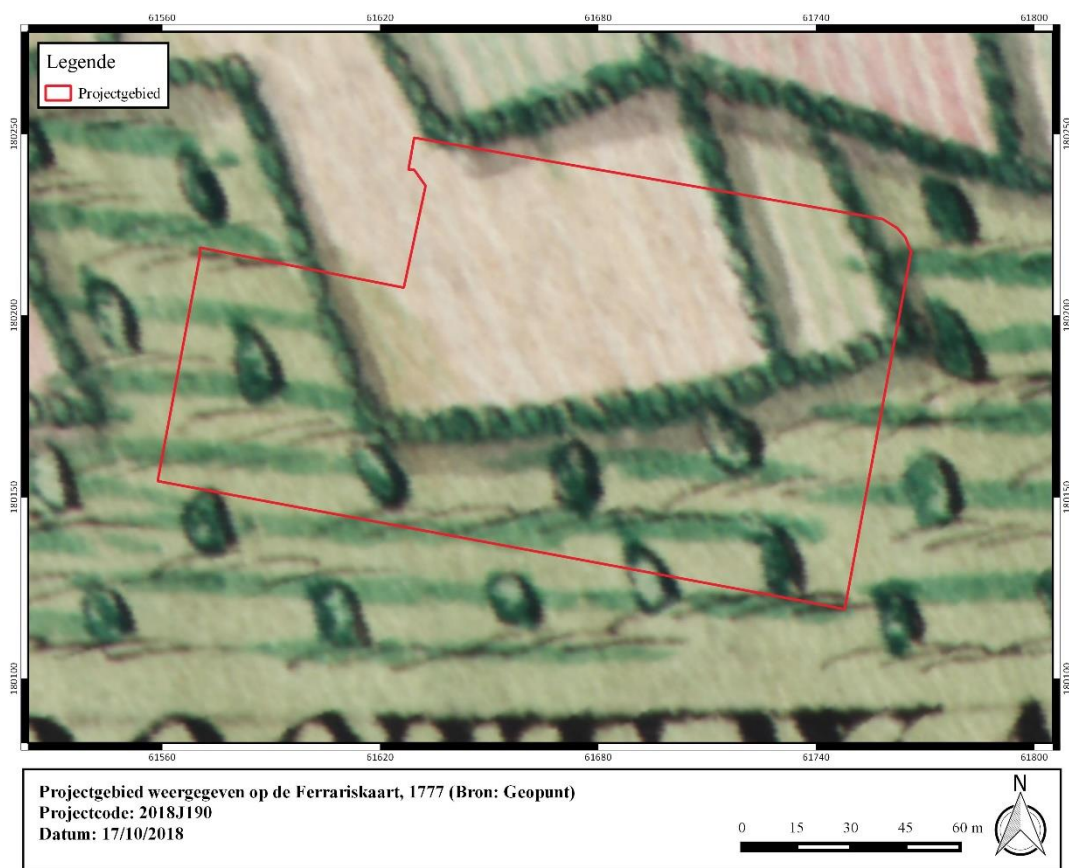
Op de kaart van Ferraris uit 1777 situeert het projectgebied zich ter hoogte van het toponiem *Groote Warande*. Het onderzoeksgebied was deels in gebruik als akkerland en deels ingenomen met hoogstammen. In de ruimere omgeving, zowel ten oosten, als ten zuiden en ten westen van het plangebied, is bebouwing aanwezig. De Hazegoedweg was reeds aanwezig.

Het projectgebied wordt ook afgebeeld op de Atlas der Buurtwegen uit 1840. Het beslaat meerdere percelen. De Hazegoedweg staat aangeduid als *Chemin n° 13*. Op de Poppkaart (1842-1879) beslaat het projectgebied percelen 874 (partim), 873 (partim), 878 (partim), 37 (partim), 38 (partim), 47 (partim) en 48 (partim). De Hazegoedweg staat hier aangeduid als de Kleine weg naar Roeselare. Zowel op de Atlas der Buurtwegen als de Poppkaart zijn er geen relevante wijzigingen ten opzichte van de Ferrariskaart waarneembaar. Er is geen bebouwing binnen het plangebied op te merken.

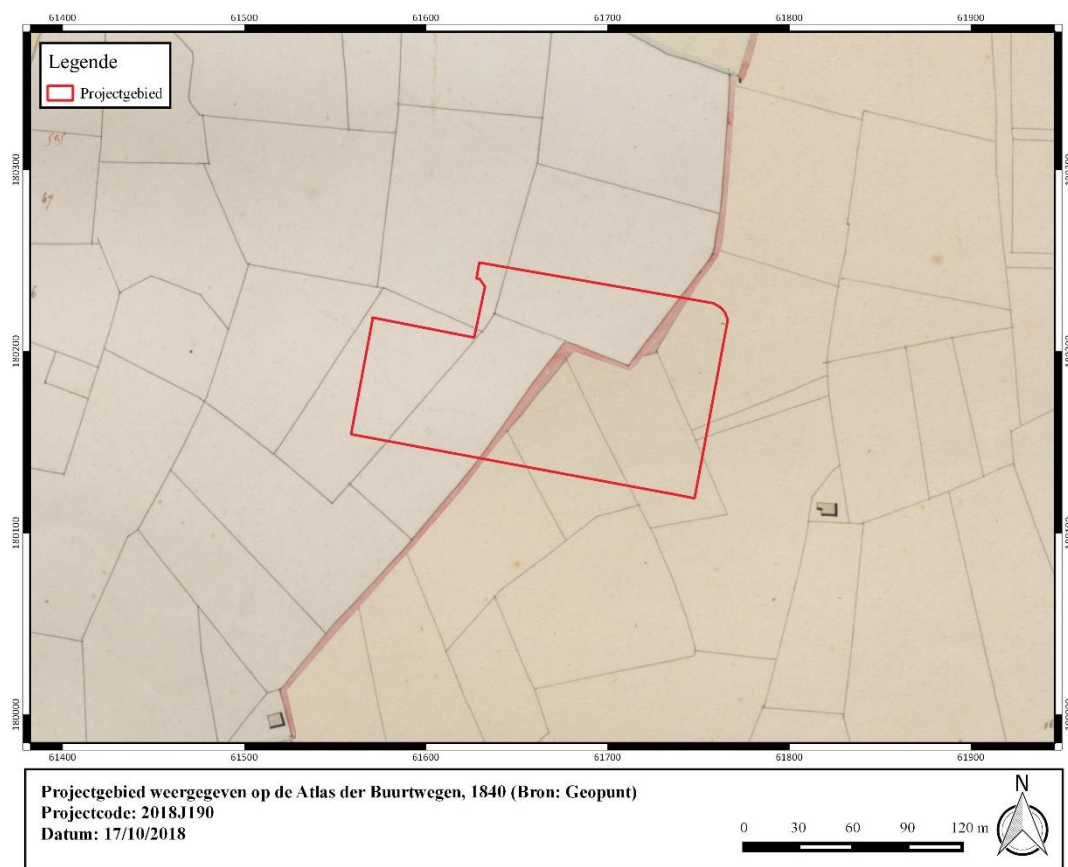
Gedurende WO I situeert Roeselare zich binnen het Duitse hinterland. In de ruime omgeving zijn een aantal defensieve structuren en barakken waar te nemen. Een loopgravenkaart uit 1917 geeft een (begraven) pijpleiding weer ter hoogte van het plangebied. De horizontale lijn precies ten zuiden van het onderzoeksterrein wijst op een *Airline*.

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1777 (Bron: Geopunt).

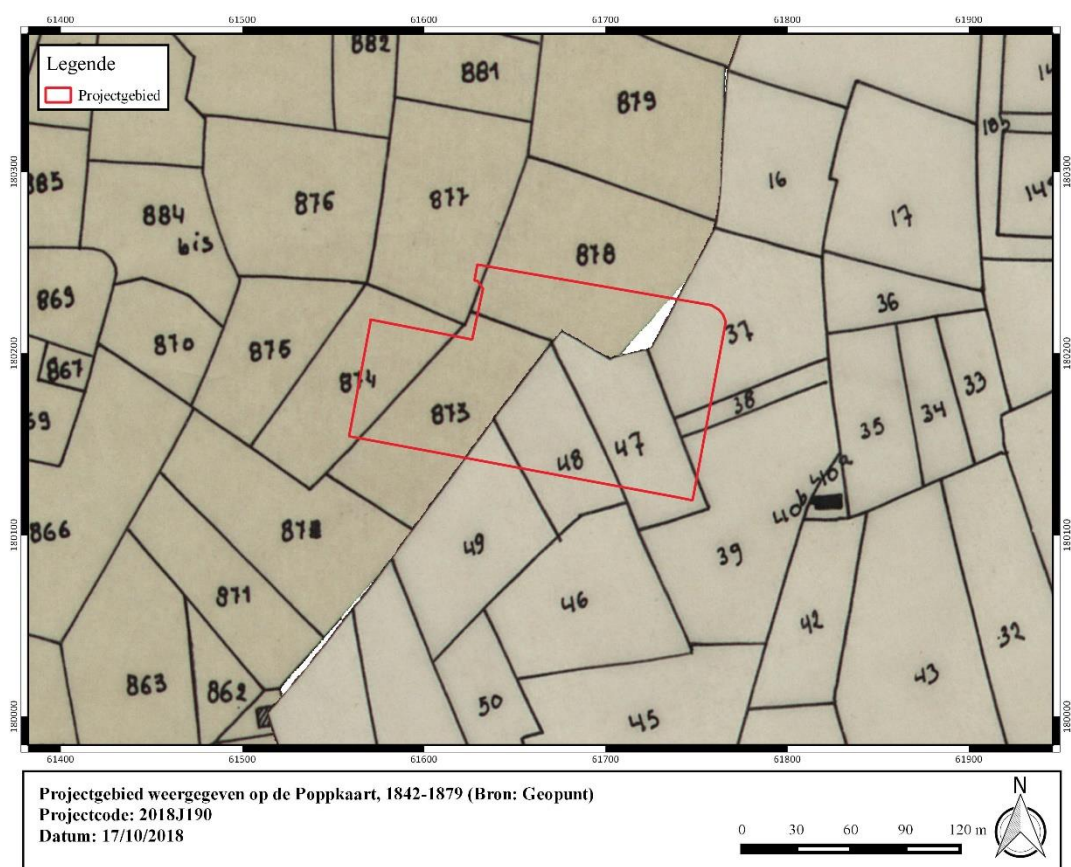

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1777, detail (Bron: Geopunt).

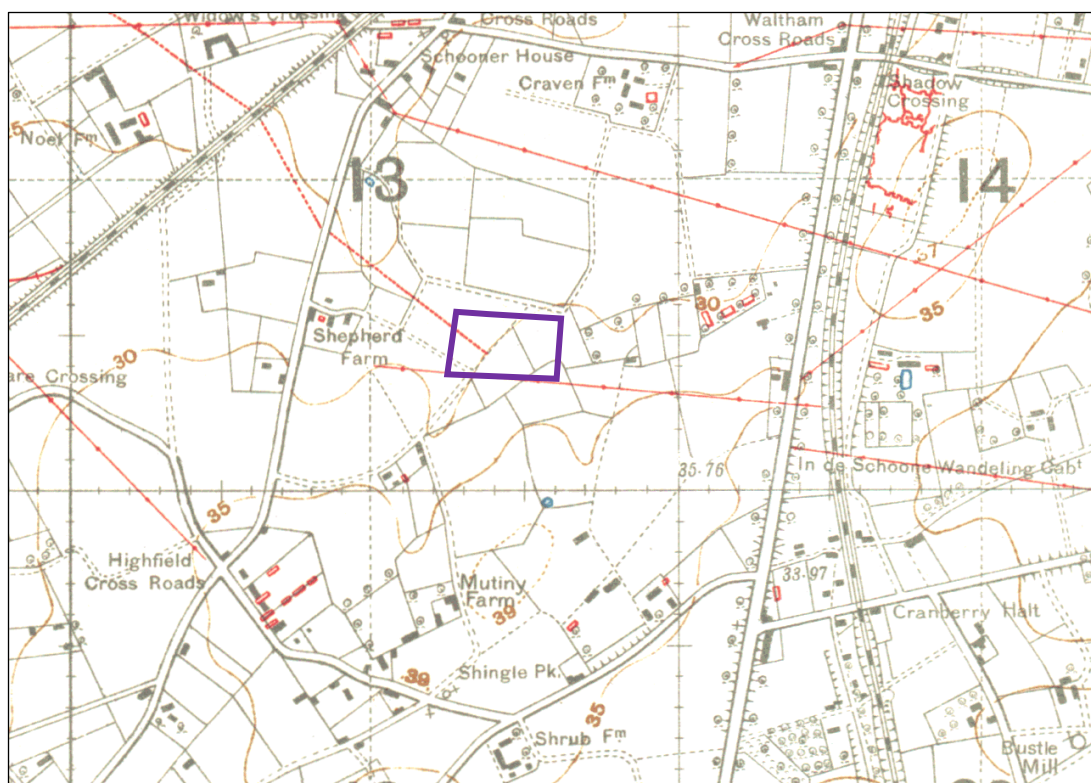

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

Figuur 19: Projectgebied bij benadering weergegeven op de loopgravenkaart, december 1917 (Memory Maps - 10-20SE4-2A-171217-Roulers).

1.4.1.7 Overzicht van de gekende archeologische waarden binnen een straal van 2 km

Binnen het plangebied zijn geen archeologische waarden gekend. In 2002 en 2004 werden tijdens een opgraving en veldprospectie, op zo'n 900 meter ten zuidoosten van het plangebied, vondsten uit de steentijd, bronstijd en Romeinse tijd vastgesteld. Voor de steentijd betreft het voornamelijk lithisch materiaal en paalsporen van een houtbouwconstructie. Aan de hand van een ^{14}C -datering kon een datering tussen 2290 en 2160 v. Chr. bekomen worden (CAI 76275). Op zo'n 1,7 km ten noordoosten van het onderzoeksgebied kon een Romeins potje uit 180 n. Chr. opgemerkt worden (CAI 70618). Op dezelfde afstand in oostelijke richting werd zowel lithisch materiaal uit de steentijd, als bouwkeramiek, aardewerkscherven, munten en metaal uit de nieuwe tijd en objecten uit WOI en WOII (CAI 76707) aangetroffen. Ten slotte kon een site met walgracht vastgesteld worden op zo'n 1,5 km ten westen van het plangebied. Een precieze datering kon niet bepaald worden.

I. Archeologische vindplaatsen

70618	Controle van werken (1990); NK: 15 meter Romeinse tijd: potje uit aardewerk. Het blijft inheems reducerend gebakken aardewerk uit ongeveer 180 n. Chr. te zijn. Mogelijk komt dit uit een waterput. Tijdens het graven van de funderingen van het recentste gedeelte van het huis van Stefaan Oplinus werd een ronde zwarte vlek waargenomen. Opgraven kan slechts bij het afbreken van het gebouw. De vondst bevindt zich ongeveer rond de dubbele buitendeur van het bijgebouw die ongeveer naar het zuiden wijst. Bron: Jozef Goderis, Vobow, PAMZOV Velzeke
76275	Opgraving (2002, 2004), veldprospectie (1983); NK: 250 meter <u>Archeologische objecten</u> Steentijd (paleolithicum, vroeg-mesolithicum en neolithicum): lithisch materiaal Romeinse tijd: terra sigillata, fragment van een dolium, kruikamfoor en randscherven van een mortarium <u>Grondsporen</u> Finaal-neolithicum/vroege bronstijd: paalsporen van een houtbouwconstructie in de noordelijke sector van sleuf R/ZIL 2002, vier humeuze grondverkleuringen (in vullingen enkele schaarse scherven), in colluvium zaten vijf scherven lithisch materiaal. ^{14}C-datering op houtskool uit de paalsporen geeft een periode tussen 2290 en 2160 v. Chr. Mogelijk zijn de paalsporen van jongere tijden. Bron: Goderis J., 2006. Oudste nederzetting ooit gevonden op grondgebied Roeselare, <i>West-Vlaamse Archeokrant</i> 50: 92-93.
76707	Controle van werken (2002, 2008); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal waaronder twee duimnagelschrabbers, een gewone schrabber en een Tsjongerspits

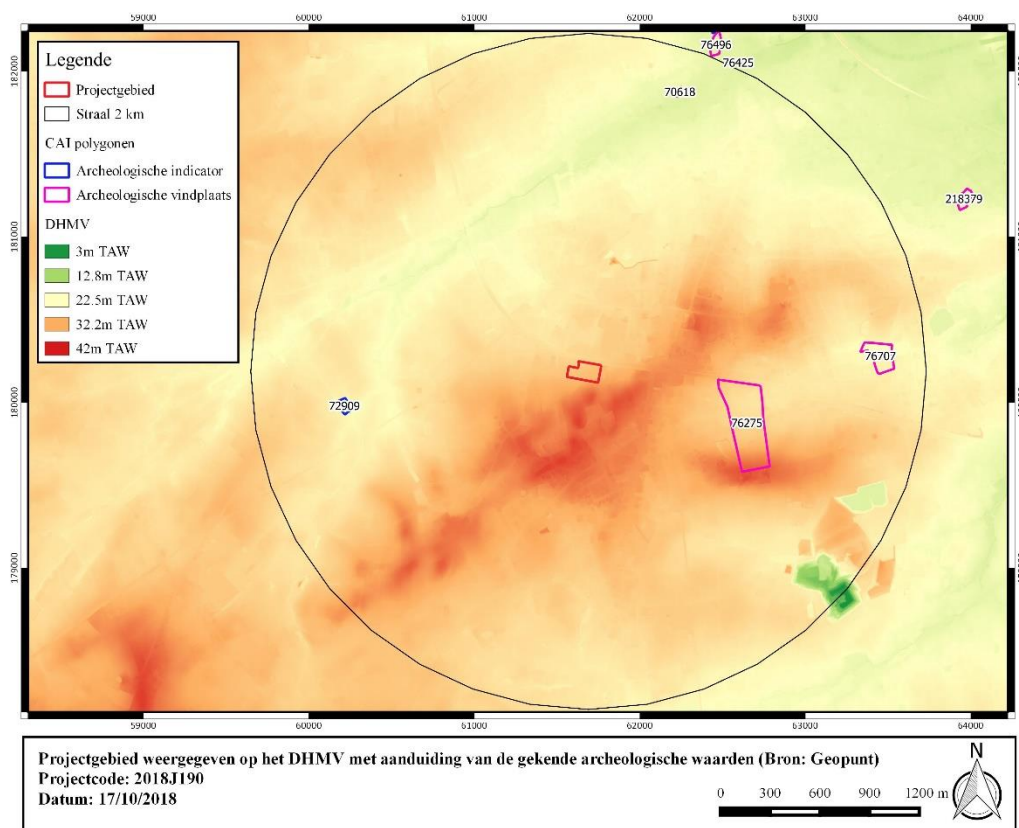

	Nieuwe tijd: bouwkeramiek, aardewerkscherven (randscherf van melkteil, wandscherven met loodglazuur en bodemscherf), steengoed, munten (postmiddeleeuws zilverstuk en koperen munt van Filips IV 1650) en metaal (bandeliersluiting, schoengesp, visloden). Nieuwste tijd: munten uit moderne tijd, Britse ontsteker uit 1917, geweerpatronen (WOI en WOII), springtuigen. Bron: S.n. 2003. <i>Activiteitenverslag 2002 van de Vereniging voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in West-Vlaanderen</i>, Algemene vergadering 19 maart 2003.
--	--

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

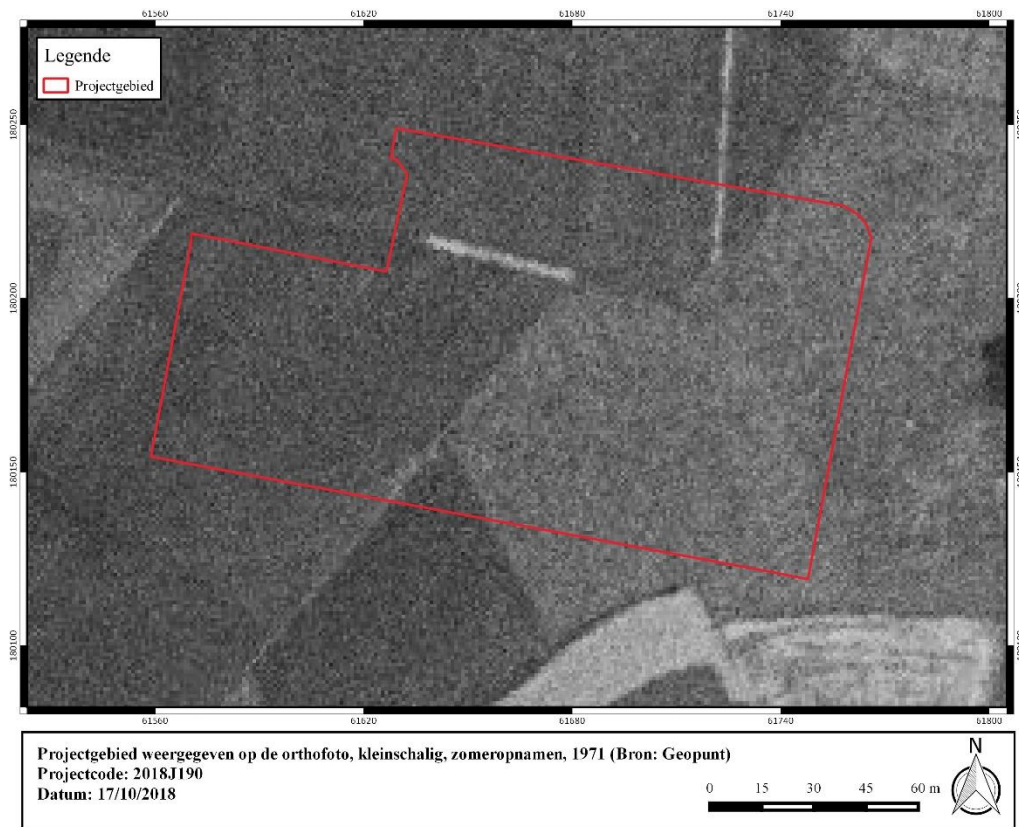
72909	Onbepaald; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht. De gracht en gebouwen zijn nog aanwezig in 1850.
-------	---

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van de gekende archeologische waarden (Bron: Geopunt).

1.4.1.8 Huidige gebruik en verstoringen

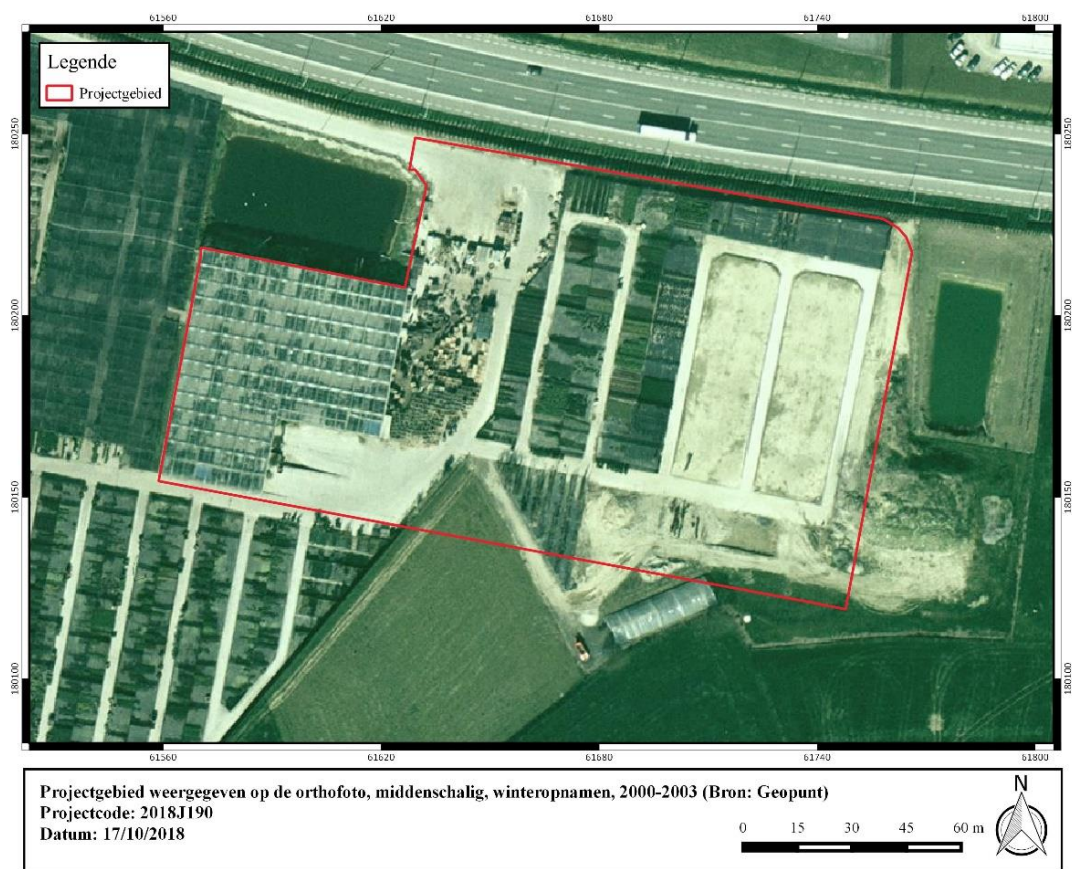
Het projectgebied is doorheen de jaren op enkele luchtfoto's vastgelegd. De orthofotosequentie geeft een beperkte evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contouren van het onderzoeksgebied. De eerste beschikbare orthofoto dateert uit 1971. Het terrein blijkt in die periode in gebruik te zijn geweest als gras- of akkerland. Tussen 1979 en 1990 is er verandering op te merken. Ten noorden van het plangebied wordt de R32 aangelegd en binnen het projectgebied wordt het terrein bewerkbaar gemaakt voor een toekomstige ingreep. Die ingreep komt er tussen 2000 en 2003. Het westelijk gedeelte wordt ingenomen door bebouwing (serre), het centrale gedeelte en de zone in het oosten worden verhard. Deze situatie blijft tot op heden ongewijzigd. De studie van de historische bronnen, kaarten en luchtfoto's geeft aan dat het projectgebied vanaf 1777 tot zeker 1990 in gebruik is geweest als akkerland. Vanaf 2000-2003 tot op heden is binnen het projectgebied bebouwing aanwezig.

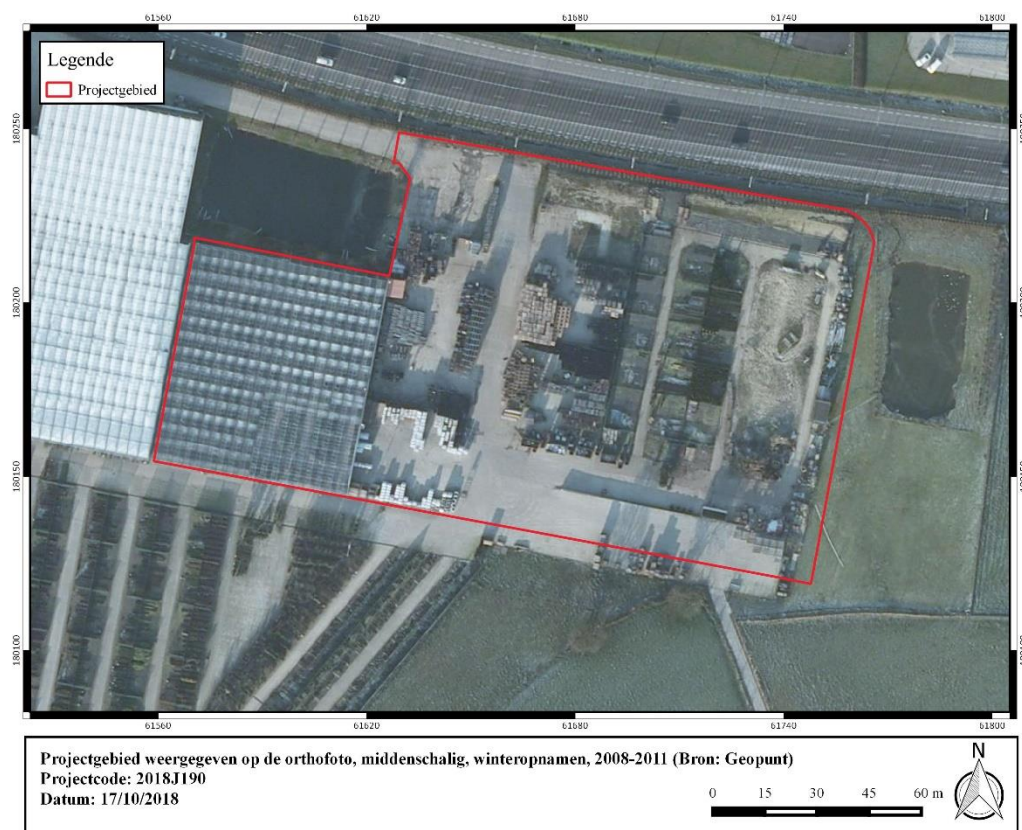
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

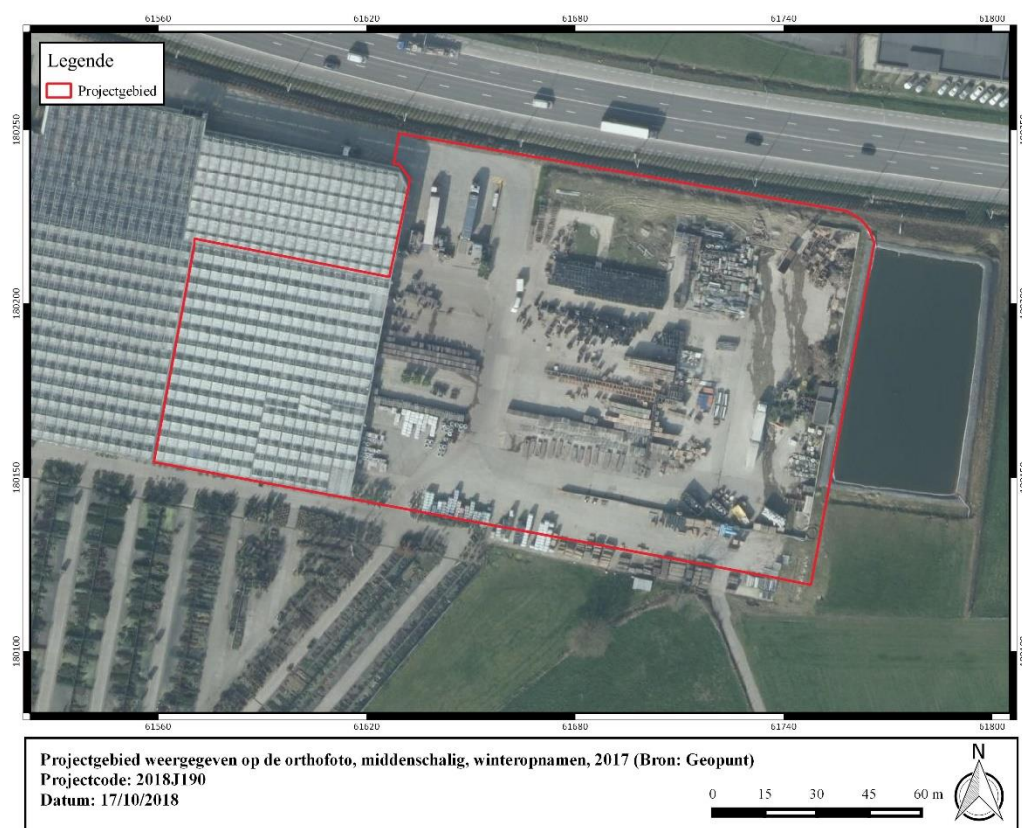
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

Op het projectgebied in de Hazegoedweg (Roeselare) plant de opdrachtgever de bouw van een loods met bijhorende parking, overdekte binnenkoer en een waterput over een totale oppervlakte van 1,8 ha. Voor de bouw van de loods zal een deel van de bestaande serre gesloopt worden en de verharding over het volledige terrein verwijderd worden. De nieuwe verharding zal op een diepte van 0,5 m en de fundering op een diepte van 1,5m aangelegd worden. De totale oppervlakte van de verharding bedraagt 15 000 m². Het lijkt geen twijfel dat alle geplande werken in het kader van deze ontwikkeling en het met de bouwwerken gepaard gaande werfverkeer het potentieel archeologisch bodemarchief op het volledige plangebied zullen verstoren.

Landschappelijk gezien is de ligging van het plangebied behoorlijk gunstig te noemen voor agrarische of bewoningsactiviteiten, gezien de hogere positie in het landschap nabij de Zilverberg en de Mandel. De Quartair geologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. De bodem staat gekarteerd als matig droge tot matig natte zandbodem waardoor deze gronden behoorlijk interessant zijn. Vanaf het midden van de 18de eeuw tot zeker 2000-2003 lijkt het plangebied in gebruik te zijn geweest als akkerland. Vanaf 2000-2003 is bebouwing in het westen van het plangebied aanwezig en wordt het volledige terrein verhard.

Binnen het plangebied zijn geen archeologische waarden gekend. In de directe en ruime omgeving zijn in het verleden reeds enkele archeologische vaststellingen gedaan. Op zo'n 880 m ten zuidoosten van het plangebied werd in 2002 en 2004 een opgraving uitgevoerd waarbij sporen en vondsten uit de steentijd, bronstijd en Romeinse tijd aan het licht kwamen. Voor de steentijd betreft het voornamelijk lithisch materiaal en paalsporen van een houtbouwconstructie. Op zo'n 1,7 km ten noordoosten van het onderzoeksgebied kon een Romeins potje uit 180 n. Chr. opgemerkt worden (CAI 70618). Op dezelfde afstand in oostelijke richting werd zowel lithisch materiaal uit de steentijd, als bouwkeramiek, aardewerkscherven, munten en metaal uit de nieuwe tijd en objecten uit WOI en WOII (CAI 76707) aangetroffen. Ten slotte kon een site met walgracht vastgesteld worden op zo'n 1,5 km ten westen van het plangebied. Een precieze datering kon niet bepaald worden.

Gezien de ligging kan het plangebied potentieel interessante archeologische informatie bevatten. De verwachting bestaat uit vondsten- en sporenarcheologie. Het bureauonderzoek heeft geen argumenten aan het licht gebracht waardoor aangenomen kan worden dat het terrein vrij is van archeologische relictten. In eerste instantie dienen de bodemopbouw en de bewaringscondities van archeologisch erfgoed geëvalueerd te worden. Mogelijk is het bodemprofiel afgetopt waardoor verder onderzoek in functie van artefactensites niet zinvol is. Evenzeer bestaat de mogelijkheid dat, gelet de huidige toestand, het bodemarchief grotendeels verstoord is waardoor ook onderzoek in functie van sporenarcheologie niet langer zinvol is. Indien de bewaringscondities m.b.t. artefactensites gunstig blijken is een archeologisch booronderzoek, eventueel aangevuld met proefputjes noodzakelijk. In functie van grondvaste resten is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Roeselare* [online], <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120731> (geraadpleegd op 17 oktober 2018).

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Memory Maps

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

